

Роботодавець або посередник не повинен примушувати Вас підписати угоду якомога швидше. У Вас має бути достатньо часу, щоб ознайомитися з угодою й обміркувати своє рішення.

Пам'ятайте, що **всі умови Вашої майбутньої роботи повинні бути зазначені в трудовій угоді**: обов'язки, зарплата, вихідні, понаднормові години, медичне страхування тощо.

Фахівці Центрів консультування мігрантів МОМ завжди раді допомогти в оцінці безпечності контракту: можна завітати до Центру особисто або надіслати копію контракту поштою, факсом або електронною поштою.

Крок 8

ОСОБИСТО зателефонуйте до посольства/консульства країни, у якій Ви збираєтесь працювати, **щоб дізнатися про тип візи**, який Вам потрібен, та повний перелік документів, необхідний для її отримання.

ОСОБИСТО зверніться до посольства відповідної країни для отримання робочої візи.

☑ Пам'ятайте, що, **як правило, робочу візу можна відкрити тільки особисто**. У деяких випадках через посередників можна оформити тимчасову робочу візу (на сезонні роботи). Якщо Вам таке запропонують, **ОБОВ'ЯЗКОВО** уточніть у посольстві, чи це справді можливо. Адже найчастіше пропозиція посередника відкрити робочу візу для Вас є шахрайством!

☑ Пам'ятайте, що **надати правдиву та вичерпну інформацію посольству – це спосіб захистити себе від експлуатації** після прибуття до країни призначення. Посольства перевіряють надану Вами інформацію, зокрема, про компанію, яка запропонувала Вам роботу. Пам'ятайте, що нелегальне працевлаштування залишає Вас беззахисними перед зловживаннями з боку роботодавців і примушує постійно побоюватись, що Вас заарештує міліція.

☑ Пам'ятайте, що **неможливо виїхати із Шенгенською візою, а в країні призначення обміняти її на робочу**. Така пропозиція є ознакою шахрайства з боку посередника.

Крок 9

Ще до виїзду **зробіть ксерокопії Вашого паспорту, візи, страхового полісу та всіх інших документів, пов'язаних із поїздкою**. Тримайте їх у безпечному місці окремо від оригіналів. Крім того, залишіть копії своїм рідним та/або друзям в Україні. У випадку втрати оригіналів, копії документів значно пришвидшать процес їхнього відновлення.

Також **залишіть своїм рідним/друзям детальну інформацію** про місце Вашого перебування за кордоном та інформацію про Вашого роботодавця.

Крок 10

Заздалегідь **зберіть контактну інформацію посольства України** в країні, до якої збираєтесь, інших урядових та неурядових організацій, до яких Ви зможете звернутись по допомогу в скрутній ситуації.

Якщо Ви маєте інформацію про існування та незаконну діяльність шахрайських фірм-посередників, що пропонують працевлаштування за кордоном, зверніться до Міністерства внутрішніх справ України: 8 044 254 76 04 (ПН-ПТ, з 10.00 до 18.00).

За додатковою інформацією про роботу, навчання, виїзд за кордон, звертайтеся до Центрів консультування мігрантів. Консультанти Центрів радо нададуть Вам необхідну інформацію, зокрема, щодо процедур оформлення віз, контактну інформацію посольств, організацій та державних установ, до яких Ви зможете звернутись у скрутній ситуації за кордоном, допоможуть розібратися в умовах трудового договору, перевірити, чи має посередник ліцензію на посередництво в працевлаштуванні громадян України за кордоном, та за потреби зв'язатися з потрібними державними установами в Україні.

З питань оформлення документів, пов'язаних з поїздками за кордон, звертайтеся до

CALL-ЦЕНТРУ МІНІСТЕРСТВА ЗАКОРДОННИХ СПРАВ УКРАЇНИ

(044) 238-15-50 (цілодобово)

Вам відомий випадок шахрайства у сфері працевлаштування за кордоном? Маєте сумніви в сумлінності посередника? Ви зазнали трудової експлуатації за кордоном? Зателефонуйте до відповідного відділу

МІНІСТЕРСТВА ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

(044) 254-76-04

Для перевірки легальності роботи посередника з працевлаштування за кордоном звертайтеся до

МІНІСТЕРСТВА ПРАЦІ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

(044) 289-50-97, щоденно з 17:00 до 18:00 (у п'ятницю з 17:00 до 17:45)

В екстрених випадках телефонуйте на Гарячу лінію Робочого апарату

НАЦІОНАЛЬНОГО БЮРО ІНТЕРПОЛУ

(044) 254-98-36 (цілодобово).

ДІЗНАЙТЕСЯ БІЛЬШЕ

8-800-505-50-10

безкоштовно зі стаціонарних телефонів в Україні

527

безкоштовно з номерів life.), Київстар та МТС

WWW.MIGRANTINFO.ORG.UA

Подбайте про власну безпеку заздалегідь. Дізнайтеся про свої права під час навчання, роботи, подорожі чи життя за кордоном у

ЦЕНТРАХ КОНСУЛЬТУВАННЯ МІГРАНТІВ

Київ: (044) 537-07-10,

Харків: (057) 752-81-25

Одеса: (048) 728-27-02,

Львів: (032) 297-68-13

Тернопіль: (0352) 52-39-52

Інформацію також можна отримати в

Ужгороді – (03122) 3-20-91

Вінниці – (0432) 56-01-53

**УСІ ПОСЛУГИ
ЦЕНТРІВ КОНСУЛЬТУВАННЯ МІГРАНТІВ
Є БЕЗКОШТОВНИМИ**

ДІЗНАЙТЕСЯ БІЛЬШЕ

ЯК ЗАХИСТИТИ СЕБЕ ВІД ШАХРАЙСТВА З БОКУ ПОСЕРЕДНИКІВ У ПРАЦЕВЛАШТУВАННІ ЗА КОРДОНОМ

Центри консультування мігрантів

Цю публікацію здійснено в рамках Програми "Зміцнення потенціалу в сфері управління міграційними процесами" за підтримки Європейського Союзу

ЯК ЗАХИСТИТИ СЕБЕ ВІД ШАХРАЙСТВА З БОКУ ПОСЕРЕДНИКІВ У ПРАЦЕВЛАШТУВАННІ ЗА КОРДОНОМ

Ви хочете знайти легальну роботу за кордоном за допомогою посередників? Подбайте про те, щоб не стати жертвою шахрайства!

ЗНАЙТЕ, що, на жаль, *в Україні діє низка шахрайських посередницьких фірм*, жертвами яких стає багато українських громадян. Звертаючись до послуг таких посередників-шахраїв, Ви ризикуєте не лише витратити даремно чимало грошей, але й також втратити здоров'я та навіть життя.

ОЗНАЙОМТЕСЯ з кількома *найпопулярнішими шахрайськими сценаріями*. Якщо якийсь зі сценаріїв нагадує Вашу власну ситуацію, радимо припинити співпрацю з посередником, а також негайно звернутися до наших Центрів консультування мігрантів.

ШАХРАЙСЬКІ СХЕМИ

Сценарій 1. «Ми обіцяли надати інформаційно-консультаційні послуги...»

Ви підписуєте контракт із компанією-посередником із працевлаштування за кордоном та сплачуєте за те, що Вам знайдуть роботу й допоможуть організувати переїзд. Ви не звертаєте увагу, що насправді в контракті зазначено тільки про зобов'язання посередника надати Вам інформаційно-консультаційні послуги. Компанія створює ілюзію, що Вам знайдено роботу, Ви звертаєтеся до посольства за візою, але Вам відмовляють. Ви просите працівників агенції повернути Ваші кошти, але вони відповідають: «Як зазначено у Вашому контракті, ми обіцяли надати консультаційні послуги...». Оплата за такі «послуги» становить від \$500 до \$2000, іноді сягаючи \$3000, з розрахунку на одного клієнта.

Знайте, що «інформаційно-консультаційні послуги», як правило, складаються з допомоги в оформленні документів, заповненні анкети для співбесіди в посольстві тощо, але аж ніяк не передбачають працевлаштування.

Сценарій 2. «Ми зробимо для Вас робочу візу»

Знайте, що *оформити робочу візу через посередників, як правило, неможливо*. Ви повинні ОСОБИСТО звернутися до консульського відділу посольства відповідної країни, надати ОСОБИСТО всі необхідні документи та ОСОБИСТО пройти співбесіду, якщо це вимагається консульським відділом. Тільки туристичну або службову візу (у деяких випадках тимчасову робочу візу) можливо зробити через посередництво іншої людини, а не особисто. Відповідно, коли хтось пропонує оформити Вам робочу візу, Вам або повернуть паспорт із

фальшивою візою, або відмовлять у візі з продовженням за Сценарієм 1. Тому, якщо Вам пропонують оформити робочу візу, обов'язково уточніть у посольстві відповідної країни, чи дійсно посередник має право оформити її для Вас.

Найтяжчий розвиток цього сценарію, коли Ви стаєте жертвою торгівлі людьми.

Сценарій 3. «Ви подорожуватимете із Шенгенською візою, а робочу візу Вам буде зроблено в країні призначення»

Ви дійсно приїжджаєте до країни призначення, але змушені працювати нелегально. Ви стаєте беззахисними перед експлуатацією роботодавця й постійно побоюєтеся, що Вас заарештує поліція.

Пам'ятайте, що НЕМОЖЛИВО виїхати за кордон за Шенгенською візою й за кордоном обміняти її на робочу. Не вірте тим, хто Вам таке обіцяє. Повна зайнятість за гостьовою, діловою (бізнес), спортивною, студентською або іншою не робочою візою є НЕЛЕГАЛЬНОЮ.

Сценарій 4. «Ви нам не сплачували; ми не знаємо цю особу/фірму...»

Ви звертаєтеся до посередницької фірми, сплачуєте гроші за послуги в посередництві із працевлаштування за кордоном, і **Вам видають чек фірми, якої не існує**, або приватного підприємця, але аж ніяк не агенції, з якою у Вас взаємні зобов'язання за контрактом. Коли Ви просите повернути кошти, працівники агенції здивовано кажуть: «Ви нам не сплачували; ми не знаємо цю особу/фірму...».

Сценарій 5. «Компанія працювала тут тільки декілька днів...»

«Агенція» працює за певною адресою протягом кількох днів, збирає кошти з довірливих «клієнтів», яким обіцяє яскраві перспективи працевлаштування за кордоном, а потім зникає (разом із Вашими грошима).

Якщо Ви знайомі з іншими шахрайськими схемами, просимо поділитися цією інформацією з нашими Центрами консультування мігрантів. Адже в такий спосіб Ви допоможете убезпечити інших громадян від шахраїв!

Передбачити всі можливі ситуації та стовідсотково захистити себе від шахрайства з боку посередницьких агентств неможливо, але принаймні можна до мінімуму звести потенційні небезпеки.

Подбайте про свою безпеку заздалегідь! Уважно вивчіть наведені далі правила та корисні поради

10 КРОКІВ ДО БЕЗПЕЧНОЇ СПІВПРАЦІ З ПОСЕРЕДНИКАМИ

Крок 1

Попросіть посередника (фірму чи приватного підприємця) показати Вам **ліцензію Міністерства праці та соціальної політики України** на працевлаштування громадян України за кордоном. Занотуйте таку інформацію:

- номер ліцензії та дату видачі
- офіційну назву та адресу агенції

Крок 2

ЗАТЕЛЕФОНУЙТЕ до Міністерства праці та соціальної політики (8 044 289-50-97, ПН-ЧТ з 17.00 до 18.00, ПТ з 17.00 до 17.45), щоб перевірити, чи ліцензія посередника є дійсною. Обов'язково уточніть, на які країни розповсюджується отримана посередником ліцензія.

Якщо посередник обіцяє Вам працевлаштування в Канаді, США або Чеській Республіці, а в Міністерстві Вам повідомлять, що ліцензію посередник має лише щодо Чеської Республіки, то діяльність із посередництва в працевлаштуванні в Канаді та США є незаконною!

Крок 3

Укладіть договір із посередником про надання послуг щодо працевлаштування за кордоном. У Договорі обов'язково має бути зазначена така інформація:

- номер, дата, місце укладення договору
- повна назва посередника, номер і дата видачі ліцензії на посередництво в працевлаштуванні за кордоном, місцезнаходження посередника
- відомості про клієнта (прізвище, ім'я та по батькові, місце проживання тощо)
- визначення предмета договору: надання послуг із посередництва в працевлаштуванні за кордоном
- місце підписання трудового договору з роботодавцем
- права, обов'язки та відповідальність сторін
- умови змін, розірвання та анулювання договору
- порядок вирішення спірних питань
- визначення форс-мажорних обставин та дії сторін при їхньому настанні
- перелік додаткових послуг, що можуть бути надані посередником за плату
- термін дії договору

Уважно прочитайте договір із посередником про надання послуг. Ви маєте чітко розуміти:

- які послуги посередник зобов'язується Вам надати
- що буде у випадку, якщо посередник не надасть Вам послуг, передбачених у договорі.

Крок 4

Знайте, що згідно із чинним законодавством України (п. 7.1.5 спільного Наказу Державного комітету України з питань регуляторної політики й підприємництва і Міністерства праці та соціальної політики від 19.12.2001 р. № 155/534), **Ви сплачуєте посереднику** за послуги тільки **ПІСЛЯ того, як підписаний контракт із роботодавцем** (а не тільки із самим посередником). Відповідно, вимога сплатити гроші наперед є порушенням ліцензійних умов. Повідомте про це Міністерство праці та соціальної політики телефоном (див. Крок 2) або письмово (*бажано рекомендованим листом*):

*Міністру праці та соціальної політики
(П.І.П. чинного міністра)
вул. Еспланадна, 8/10
Київ, 01001*

А також копію листа

*Міністру внутрішніх справ України
(П.І.П. чинного міністра)
вул. Академіка Богомольця, 10
Київ, 01024*

Або зверніться до місцевого управління Міністерства праці та соціальної політики в місцевій державній адміністрації.

Крок 5

Обов'язково **візьміть документ, який підтверджує, що Ви сплатили посереднику за надання послуг із працевлаштування за кордоном**, та звірте, чи назва та інші реквізити посередницької фірми/приватного підприємця на платіжному документі повністю відповідають назві та реквізитам тої фірми, з якою підписано договір про послуги.

Пам'ятайте, що приймаючи певні послуги роботодавця або посередника «в борг», Ви ризикуєте потрапити до боргової кабали. Вас можуть змусити «відпрацьовувати борг» в неприйнятних умовах і без можливості залишити роботодавця.

Крок 6

Перед підписанням контракту обов'язково **ознайомтесь із правами працівників та мігрантів у відповідній країні призначення**. У більшості країн встановлені стандарти мінімального рівня оплати праці, максимальної тривалості робочого дня та компенсацій у випадку нещасних випадків на виробництві.

Крок 7

Перш ніж підписувати трудовий договір (контракт), уважно його перечитайте. Якщо маєте бодай найменші сумніви, візьміть текст із собою та перечитайте в спокійній обстановці.